

Reisu-l-ulema
IZ u BiH Husein
ef. Kavazović i
ministar vakufa
Države Katar
Gajs bin
Mubarek
el-Kuvari

Najstarija
javna
biblioteka
otvorila je
svoja
vrata

OTVORENA GAZI HUSREV-BEGOVA BIBLIOTEKA U SARAJEVU

Prošle srijede u Sarajevu otvorena je nova zgrada Gazi Husrev-bebove biblioteke. Tako je najstarija javna biblioteka na ovim prostorima, koja kontinuirao radi od 1537. godine, dobila prelijep i uslovan prostor za bogat knjižni fond i građu, a građani naše zemlje odlične uslove za učenje i istraživanje.

Otkrivanjem ploče s natpisom Gazi Husrev-begove biblioteke u prisustvu reisu-l-uleme Islamske zajednice u BiH Husein ef. Kavazovića i ministra vakufa Države Katar Gajs bin Mubarek el-Kuvarija, te brojnih istaknutih vjerskih, državnih, društvenih i kulturnih predstavnika iz Bosne i Hercegovine, biblioteka je počela s radom.

- Znanje je Božiji dar, a prenošenje toga dara drugima je obaveza nama data na povjerenje - rekao je tom prilikom reisu-l-ulema Husein ef. Kavazović.

KULTURA I OBRAZOVANJE

PETAK, 10. JANUAR 2014.

Gazi Husrev-begova biblioteka osnovana je istovremeno s istoimenom medresom. Početkom ove godine Gazi Husrev-begova medresa obilježila je 477. godišnjicu rada, a Gazi Husrev-begova biblioteka će za nekoliko dana svečano otvoriti novu, savremeno opremljenu i modernu zgradu

GAZI HUSREV-BEGOVA BIBLIOTEKA

FOTO SULEJMAN OMERBAŠIĆ

Novi dom za pisano blago

ELMEDIN BIŠIĆ

elmedin.bisic@novovrijeme.ba

>> Gazi Husrev-begova biblioteka najstarija je kulturna institucija u Bosni i Hercegovini. Osnovana je 1537. godine, iste godine u kojoj je osnovana i Gazi Husrev-begova medresa. Stoga se godina osnivanja Medrese smatra godinom utemeljenja Biblioteke. "Od novca koji preteče za gradnju Medrese", govorio je Husrev-beg, "neka se kupi dobrih knjiga, koje će se upotrebljavati u spomenutoj medresi, da se njima koriste čitaoci i da iz njih prepišu oni koji se bave naukom." Uz činjenicu da je najstarija kulturna institucija u Bosni i Hercegovini, Gazi Husrev-begova biblioteka je ujedno i najstarija javna biblioteka koja kontinuirano radi još od vremena osnivanja.

Konačno jedna adresa

Kad je osnovana, Biblioteka je bila u sklopu medrese. Tamo je ostala sve do 1863. godine kada je Topal Osman-paša, namjesnik bosanski, inicirao promjenu njezine adrese. Direktor Gazi Husrev-begove biblioteke dr. Mustafa Jahić za Novo vrijeme kaže da je tačna uprava Gazi Husrev-begovog vakuфа dala napraviti novu zgradu Biblioteke.

"Uprava Gazi Husrev-begovog fonda dogradila je jednu veću prostoriju uz Gazi Husrev-begovu džamiju, pored munare, u koju je Biblioteka preseljena iz Medrese. U tom prostoru ostala je do 1935. godine kada je, zbog povećanja knjižnog fonda i broja korisnika, premještena u prizemne prostorije zgrade Sarajevskog muftijstva ispred Careve džamije", kaže Jahić.

No, ni tu nije bio kraj "seljenju" Biblioteke. Broj korisnika kao i knjižni fond i dalje je rastao, pa se Biblioteka kasnije proširila i u zgradu bivšeg Ulema-medžlisa, koja se također nalazi ispred Careve džamije. Kasnije se i cijela zgrada bivšeg muftijstva upotrebljavala za smještaj knjižnog fonda. Tako ostaje sve do aprila 1992. kada je uslijed ratnih okolnosti biblioteka morala potražiti novi dom. Za razliku od štampanih knjiga koje su premeštene samo jednom, rukopisi su tokom rata iz sigurnosnih razloga premeštani osam puta. Pet stotina najvrednijih rukopisa smješteno je u rezerv Privredne banke u Sarajevu, i tu su ostali tokom cijelog rata. Biblioteka se konačno smjestila u novu, modernu i savremeno opremljenu zgradu u aprili 2013. godinu. Izgradnju zgrade pomogao je Katar.

Bogat knjižni fond

Biblioteka danas ima iznimno bogat knjižni fond. Stoljećima prikupljan, taj je fond u velikoj mjeri sačuvan do danas. Međutim, uslijed raznih previranja, kako društvenih i političkih tako i svih drugih, teško je ustvrditi koji je to obim knjižnog fonda bio pri samom osnivanju Biblioteke.

"Požari, poplave, kao i druge nesreće koje su tokom četiri stoljeća pogodale Sarajevo pogodile su i Biblioteku. Posebno velika nesreća dogodila se prilikom napada Eugena Savojskog 1697. godine, kad je Gazi Husrev-begov vakuf spaljen i opljačkan. Tom prilikom nestali su i sidžili Sarajevskog šerijatskog suda, kao i drugi historijski dokumenti", dodaje Jahić.

Fond ove Biblioteke trenutno broji oko stotinu hiljada kodeksa rukopisa, štampanih knjiga, časopisa i dokumenata na nekoliko svjetskih jezika.

Najstariji rukopisi

Biblioteka posjeduje nekoliko starih, veoma vrijednih rukopisa. Jedan od najvrednijih je djelo "Ihjau ulumi-d-din". Napisano je na arapskom jeziku, a autor je Ebu Hamid Muhammed el-Gazali. Rukopis je prepisan za života autora, tačnije 1105. godine.

"Mnoga od ovih djela su napisana ili su prepisana u raznim krajevima islamskog svijeta – Mekke, Medine, Kaira, Bagdada i drugih gradova. Među posebno vrijednim rukopisima je i "Divan", rukopis na perzijskom jeziku čiji je autor Hafiz Širazi", ističe Jahić.

U novoj, moderno opremljenoj i multifunkcionalnoj zgradi Gazi Husrev-begove biblioteke izgrađen je, između ostalog, odjel za restauraciju i digitalizaciju. Najznačajnija djela u knjižnom fondu Biblioteke, arhivska građa, rukopisi, arhivska građa i stare štampane knjige već su mikrofilmirane i digitalizirane. Osim ovog odjela, u Biblioteci se nalazi i moderni centar za restauraciju i konzervaciju papira i kože. Posebno velik uspjeh osoblja Biblioteke jeste činjenica da su svi fondovi Biblioteke katalogizirani u elektronskoj formi.

Svečano otvorenje nove zgrade

Iako je u funkciji od aprila prošle godine, svečano otvorenje nove zgrade Gazi Husrev-begove biblioteke bit će početkom ove godine. Uprava Biblioteke pobrinula se za višednevno obilježavanje otvorenja, a centralna manifestacija održat će se 15. januara.

**EDU
brojčanik**

Izvor: Institut za razvoj mladih KULT

20,6

godina prosječna je životna dob studenata u FBiH, što značajno ne odstupa od prosjeka zemalja članica Evropske unije

88%

mladih u FBiH ne prima nikakvu stipendiju. Najveći broj njih napušta obrazovni sistem zbog nemogućnosti finansiranja troškova studija.

Sutra svečano otvaranje Gazi Husrev-begove biblioteke

Nezaobilazan izvor znanja

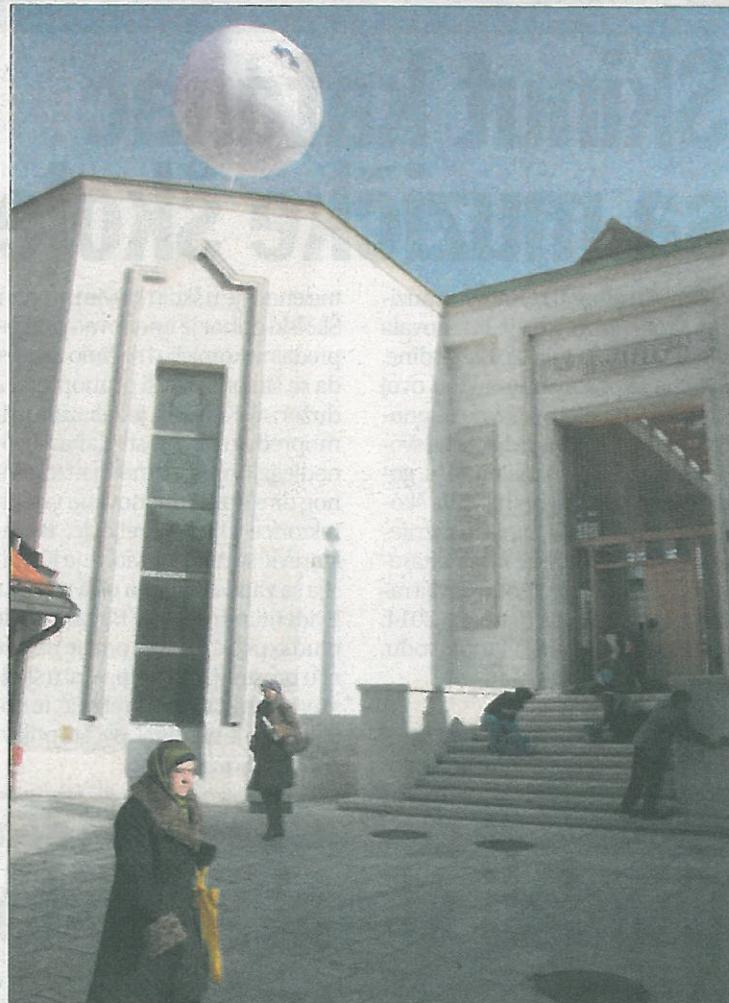
Nova i prelijepa zgrada, čija je izgradnja trajala cijelih deset godina, ponudiće korisnicima moderne resurse za učenje

Posebna atmosfera vlada posljednjih dana na sarajevskoj Baščaršiji, u Ulici Gazi Husrev-begova na broju 56. Velebna zgrada Gazi Husrev-begove biblioteke, koja je građena posljednjih deset godina, umiva se i dotjeruje za svečano otvaranje koje će se desiti sutra. Radnici vrijedno čiste dvorište, a posljednji detalji se sređuju i unutra kako bi brojne delegacije i gosti mogli biti adekvatno dočekani. Među njima će biti i delegacija iz Katara, države koja je glavni finansijer izgradnje nove zgrade najstarije biblioteke u BiH, u iznosu od 13 miliona KM.

- Sjećam se dobro naše posjeće ovoj zemlji 2002. godine i trenutka kada je Emir rekao, "ovo je naš projekat", kaže direktor Gazi Husrev-begove biblioteke Mustafa Jahić. - Tada nam je to značilo puno, značilo nam je sve.

Većina fonda digitalizovana

Sama biblioteka prošla je trnovit put, od osnivanja 1537. godine, kada je Gazi Husrev-beg odredio da se "od novca koji preteče za izgradnju medrese kupi dobrih knjiga, koje će se upotrebljavati u spomenutoj medresi, da se njima koriste čitaoci i da iz njih prepisuju oni koji se bave naukom". Sve do 1863. godine, Biblioteka je ostala u sklopu Kuršumli medrese. Od tada, seli od Begove do Careve džamije, sve do agre-

Posljednje pripreme

sije. Tada je za nju nastupio i najteži period i samo zahvaljujući čestim preseljenjima fonda, isti je preživio vihor rata.

- Mi smo još prije agresije započeli proces ka izgradnji zgrade u kojoj će biti smještena

biblioteka, nastavlja Jahić. - Rat nas je u tome prekinuo, ali poslije njega obnovili smo nastanjanja i 2003. smo postavili kamenski temeljac za ovaj objekat u kojem možemo da uživamo sada. Sama izgradnja trajala je

Od 20. do 25. januara fond i eksponati će biti dostupni javnosti

Foto: D. TORCHE

NAJSTARIJI RUKOPIS

Fond sadrži i vrlo vrijedno djelo, najstariji rukopis Biblioteke, Gazalijev "Ihhau ulumi-d-din", koji je prepisan za života njegovog autora, daleke 1105. godine. Taj rukopis, kao i većina visokovrijednih spisa, sada se čuva u posebnim prostorijama

dugo, ali ponosni smo na činjenicu da sada imamo vrlo reprezentativan objekat i da su brojni imovinskopopravni odnosi riješeni na obostranu korist, uz svesrdnu pomoć Kantona Sarajevo, naglašava direktor Biblioteke.

Teško je utvrditi kako je izgledao prvobitni knjižni fond biblioteke, zbog brojnih nedaća koje su je pogodile, posebno tokom provale Eugena Savojskog, kada su brojne knjige ili izgorjele ili ukradene. Sada, taj fond broji oko 100.000 kodéksa rukopisa, štampanih knjiga, časopisa i dokumenata na arapskom, turskom, perzijskom, bosanskim i još nekim evropskim jezicima. Fond sadrži i vrlo vrijedno djelo, najstariji rukopis Biblioteke, Gazalijev "Ihhau ulumi-d-din", koji je prepisan za života njegovog autora, daleke 1105. godine. Taj rukopis, kao i većina visokovrijednih spisa, sada se čuva u posebnim prostorijama, a korisnicima su na raspolaganju digitalne kopije, kao i one na mikrofilmovima.

- Većina fonda je digitalizovana, kao i svih vrijednih i stari rukopisi, a korisnicima su sada na raspolaganju i dvije moderne čitaonice, kao i muzejska biblioteka. Također smo ponosni i što imamo svojevrsnu "bolnicu

za knjige", gdje vršimo restauracije oštećenih djela tako što procjenjujemo nivo i vrstu oštećenja te određujemo "terapiju" za njihovu restauraciju, govori Jahić i napominje:

- Ovo što imamo ovdje, sada na jednom mjestu, nezaobilazan je izvor znanja i presretni smo što smo doživjeli ovaj trenutak, kada više nismo izbjeglice u svom gradu. Sada su svi koji žele nešto naučiti i pročitati, pa čak i bez korištenja našeg fonda, dobrodošli u prostore Biblioteke.

Sedmica otvorenih vrata

Jahić kaže i da je u svrhu kvalitetnog rada Biblioteke, prije mjesec i po okončan proces upošljavanja novog stručnog osoblja, čiji će rad, kao i sve troškove Biblioteke, u budućnosti pokrivati Rijaset Islamske zajednice u BiH.

Sutrašnji program otvaranja biće organizovan na visokom ni-

vou i biće upriličen samo za zvanice, među kojima će biti, osim ministra vakufa Države Katar Gajsa bin Mubareka el-Kuvarijs, i predsjedavajući Predsjedništva BiH Bakir Izetbegović, reisu-l-ulema IZ-a u BiH Husein ef. Kavazović i drugi. Ali, za sve one koji nestrljivo čekaju da se upoznaju sa novom bibliotekom, od 20. do 25. januara biće organizovana Sedmica otvorenih vrata, kada će svi uposlenici biti na raspolaganju korisnicima, a sav fond i eksponati će biti dostupni javnosti.

- Tokom ovog perioda, mi ćemo se pobrinuti da svi koji budu željeli posjetiti Biblioteku imaju na raspolaganju sve što nudimo, a oni koji budu željeli da se učlane, to će tokom ovog perioda moći učiniti besplatno, kaže Šahsena Đulović, saradnik za odnose sa javnošću Gazi Husrev-begove biblioteke.

N. SELIMOVIĆ